

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΙΜΟΣ ΑΠΟ ΚΑΙΡΟ

Συλλογή
κύκνοι

ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Έτοιμος από καιρό

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΥΚΝΟΙ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη λογοτεχνία για παιδιά και για νέους
Συλλογή Κύκνοι – 63

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, Έτομος από καιρό

Εικονογράφηση εξωφύλλου: Θέντα Μιμιλάκη

Σχεδιασμός εξωφύλλου σειράς: polka dot design

Διορθώσεις: Αντωνία Κιλεσσοπούλου

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Βαγγέλης Ηλιόπουλος, 2020

Copyright © για την εικονογράφηση του εξωφύλλου Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ
(Εκδόσεις Πατάκη), 2020

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάιος 2020

ΚΕΤ Δ108 ΚΕΠ 277/20 ISBN 978-960-16-8905-0

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

*Στη μνήμη των παππούδων μου,
Ευάγγελου Π. Ηλιοπούλου
και Λεωνίδα Κ. Κακουράτου,
που, αν και δεν τους γνώρισα ποτέ,
η θύμησή τους είναι ζωντανή μέσα μου*

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μέσα στον κερδοσκοπικό πυρετό της εποχής μας ένας νέος άνθρωπος, με τις ίδιες δικές μου ρίζες, ταξιδεύει στην άλλη αγαπημένη πατρίδα, την Αίγυπτο, ψάχνοντας για προγόνους, βαδίζοντας πάνω σε δρόμους σπαρμένους από τις θύμησες των γονιών του. Είναι ένας νέος *απόγονος*, που κάνει συνείδηση ότι δεν μπορεί να ξεφύγει από το παρελθόν γιατί το παρελθόν είναι ο εσωτερικός του πλούτος.

Τι να διδάξω σ' αυτό το νεαρό παιδί; Θα του πω αυτά που διδάχτηκα κι εγώ, που έζησα σ' εκείνον τον μακάριο τόπο: να μη βιαστεί να τα απολαύσει όλα μαζί. Να μάθει να επιμηκύνει τη ζωή του!

Σοφία Γιαλουράκη

Καθένας πλάθει τις πόλεις κατά την ιδιοσυγκρασία του.

Μανώλης Γιαλουράκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η φωτογραφία	13
Στα χνάρια των παλπούδων	16
Ένας Αλεξανδρινός στην Αθήνα	25
Στο ταξίδι της επιστροφής	31
Πάντα η Αλεξάνδρεια είναι	35
Κόκκινος ουρανός	45
Στους δρόμους θα γυρνάς τους ίδιους	52
Μια αγκαλιά μόνο για τον Αναστάση	58
Ωστόσο η πόλη έγινε μια γραμμή στον ορίζοντα	64
Για ποια πόλη μιλώ	72
Στη σκόνη του χρόνου	77
Κι ήρθαν οι δύσκολοι καιροί	86
Μετάνιωσα	92
Αίμονας	95
Κάποτε οι καιροί άλλαξαν	105
Μια λύση στο αδιέξοδο	118
Φωτογραφίες με σύννεφα	123
Η πόλη δεν ξέχασε	132

Μέλλον Παρατατικός	139
Η πόλις η διδάσκαλος	149
<i>Γλωσσάρι</i>	151
<i>Ευχαριστίες</i>	153
<i>Βιβλιογραφία</i>	155
<i>Βιογραφικό</i>	157

Το μυθιστόρημα αναφέρεται σε γεγονότα που θα μπορούσαν να είναι αληθινά, όμως δε συνέβησαν στην πραγματικότητα. Τυχόν υπερβάσεις, λοιπόν, παρακαλώ να μου συγχωρεθούν.

Η φωτογραφία

ΚΑΪΡΟ 1966

Ο ΗΛΙΟΣ έγερνε προς τη δύση. Η βοή στο παζάρι κόπαζε σιγά σιγά. Το ένα μαγαζάκι μετά το άλλο έκλειναν. Εκείνος, φορώντας ένα λεπτό γκριζο κοστούμι, φθαρμένο από τα χρόνια μα καλοραμμένο, κατηφόριζε απ' τον κεντρικό δρόμο προς το σοκάκι που οδηγεί στην καρδιά του Χαν ελ Χαλίλ. Όταν έφτασε, έστριψε σε μία στοά και βρέθηκε μπροστά στο καφενείο, το καφενείο του Φισάουη. Μπήκε διστακτικά μέσα. Έριξε μια ανιχνευτική ματιά ολόγυρα, στους ξύλινους καναπέδες, στους παράξενους τεράστιους οβάλ ξυλόγλυπτους καθρέφτες, στα ράφια με τις παλιές τσαγιέρες. Μυρωδιά καφέ και ναργιλέ τον τύλιξαν. Η αχλή του δειλινού φωτισε τον χώρο μ' ένα γλυκό φως, απόκοσμο. Απ' τους θαμώνες ξεχώρισε δύο που πρέπει να ήταν Έλληνες. Ο ένας έπινε τον καφέ του μόνος στη γωνία. Μάλλον ήταν ο δημοσιογράφος του *Ταχυδρόμου*. Ο άλλος με το μαύρο κοστούμι και το περιποιημένο μουστάκι τού ήταν εντελώς άγνωστος. Πρέπει να ήταν αυτός που ήθελε να συναντήσει.

Τον πλησίασε μα, πριν προλάβει να του μιλήσει, εκείνος τον ρώτησε:

«Είστε ο Ορφέας;».

«Μάλιστα».

«Χαίρετε. Καθίστε. Είμαι ο Αναστάσιος Ευστρατίου».

«Σας ευχαριστώ που δεχθήκατε να με συναντήσετε. Ασφαλώς, δε θα 'χετε ακούσει ό,τι καλύτερο για εμένα».

Δίσταζε να συνεχίσει. Μ' ένα λευκό μαντίλι σκούπισε τον ιδρώτα του, ενώ έκανε νόημα στον σερβιτόρο να του φέρει κι εκείνου έναν καφέ.

«Σας ακούω, κύριε Σοφιανάτο».

«Ό,τι και να σας πω, σίγουρα, δε θ' αλλάξω τη γνώμη που έχετε σχηματίσει. Το μόνο που θα σας παρακαλέσω είναι να μου δώσετε τη φωτογραφία».

«Αλήθεια, όταν έλαβα το μήνυμά σας, αναρωτήθηκα τι τη θέλετε...»

«Τι σημασία έχει; Τέλος πάντων... Μια κι η άποψη που έχουν οι άλλοι για εμένα είναι οριστική... μπορώ να σας ομολογήσω ότι τη θέλω για τον εαυτό μου... Τη χρειάζομαι. Θα μου τη δώσετε;»

«Ω, μη νομίζετε ότι ρωτώ διότι έχω πρόθεση να μη σας τη δώσω. Ορίστε, να η φωτογραφία του εγγονού μας».

Την παίρνει στα χέρια του σαν κάτι εξαιρετικά πολύτιμο και εύθραυστο. Την κοιτάζει. Το πρόσωπό του φωτίζεται.

«Είναι αληθινά πολύ όμορφος!»

«Μας μοιάζει» του απαντά ο Αναστάσιος γελώντας. Είχε έρθει κι ο καφές του. Έπιναν χωρίς να μιλούν.

Ο Ορφέας, κρατώντας τη φωτογραφία, είχε χαθεί στις σκέψεις του. Ο Αναστάσιος τον είδε που δάκρυσε.

«Αχ, βρε Ορφέα, ξέρεις πόσο πόνο μοίρασε;»

Εκείνος κούνησε το κεφάλι καταφατικά. Ίσως ένας κόμπος στον λαιμό να τον εμπόδιζε να μιλήσει. Έφερε το χέρι στο στήθος. Χαμήλωσε το βλέμμα, έσκυψε το κεφάλι. Θα έλεγε κανείς πως ήταν συντετριμμένος. Όταν ετοιμάστηκε να σηκωθεί για να φύγει, η φωνή του Αναστάσιου τον σταμάτησε:

«Δε θέλεις να τον δεις;».

Τον κοίταξε με μάτια γεμάτα απορία και θλίψη, ενώ εκείνος συνέχιζε «Θα μπορούσα να μεσολαβήσω εγώ».

«Σ' ευχαριστώ. Θα προσπαθήσω ν' αναζητήσω τη συγγώρεσή μου μέσα από τούτη τη φωτογραφία».

Έφυγε βιαστικός. Χάθηκε. Σαν να τον κυνηγούσαν εχθροί. Μα είχε βρει πια το όπλο για να τους πολεμήσει. Μάλλον η αγάπη ήταν το όπλο αυτό. Μια αγάπη που, αν και καθυστερημένα, είχε φτάσει επιτέλους στη ζωή του.

Στα χνάρια των παππούδων

ΑΘΗΝΑ 1986

Ο ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ είχε κουραστεί να ζωγραφίζει και μετά να σκίζει τα έργα του. Κανένα δεν τον ικανοποιούσε. Ποτέ δεν περίμενε ότι στη Σχολή Καλών Τεχνών θα είχε τόση δουλειά. Οι καθηγητές στο σχολείο τού έλεγαν «Διάβασε τώρα για να απολαύσεις στα φοιτητικά χρόνια!». Κόπιασε πραγματικά και μπήκε με την τρίτη. Μα αλήθεια, πού ήταν η απόλαυση; Πέρα από μερικές συγκεντρώσεις και νυχτερινές εξόδους, η ζωή του μάλλον έγινε πιο δύσκολη, αφού το διάβασμα πολλαπλασιάστηκε και τα εργαστήρια αποδείχτηκαν ότι απαιτούν εξαντλητική δουλειά.

Γνωριμίες πολλές δεν έκανε στη σχολή του. Ο Αναστάσης έτσι κι αλλιώς δύσκολα κάνει καινούριους φίλους. Η παρέα του είναι οι παιδικοί του φίλοι, αυτοί που τον ξέρουν καλά, ξέρουν πότε θέλει να μείνει μέσα για να δουλέψει ή να διαβάσει ποίηση –ο Καβάφης είναι ο αγαπημένος του–, πότε θέλει να κάνει μια βόλτα στην ακροθαλασσιά, πότε θέλει, απλά, να μείνει μόνος με τον εαυτό του. Δεν τον πιέζουν. Οι συμφοιτητές όμως δεν εί-

ναί έτσι. Λίγο θάρρος τούς έδωσε και έσπασαν τα τηλέφωνα. Εκείνος τους απέφυγε ευγενικά, μέχρι που κατάλαβαν ότι δεν του πολυαρέσει να βγαίνει. Ένας, μάλιστα, τον είπε «μούγλα».

Όλα στη ζωή του άλλαξαν όταν αποφάσισε να συμμετάσχει στον θεατρικό φοιτητικό όμιλο. Είχε ακούσει για τον όμιλο και την καταπληκτική παράσταση του *Προμηθέα* που είχε ανεβάσει την προηγούμενη χρονιά. Είχε παίξει σε πολλά ακριτικά στρατόπεδα. Όταν διάβασε, λοιπόν, στην ανακοίνωση έξω από τα γραφεία του φοιτητικού συλλόγου ότι ο όμιλος θα ανέβαζε *Αντιγόνη* και ζητούσε κάποιον φοιτητή της Σχολής Καλών Τεχνών, της σχολής του, για να σχεδιάσει αλλά και να φτιάξει τα σκηνικά, δε χρειάστηκε να το πολυσκεφτεί. Έτσι κι αλλιώς, η έμπνευση τον είχε εγκαταλείψει. Έπρεπε να παραδώσει δουλειά του για να περάσει το εργαστήριο, κι αυτός δεν είχε καταφέρει να βάλει ούτε μια πινελιά που να τον ικανοποιεί. Πώς να δημιουργήσει όταν θεωρούσε αυτό που έκανε καταναγκασμό; Έτσι έβλεπε ο Αναστάσης τη δημιουργία χωρίς την απαραίτητη προϋπόθεση της έμπνευσης. Πήγε λοιπόν στον όμιλο κι εκεί, γνωρίζοντας και τ' άλλα παιδιά, αποφάσισε όχι μόνο να φτιάξει τα σκηνικά, μα και να παίξει. Πίστεψε ότι η δύναμη της θεατρικής δημιουργίας θα απελευθέρωνε την εικαστική έκφραση που ήταν παγιδευμένη μέσα του. Και πράγματι, με τη συμμετοχή του στον όμιλο εκτόνωσε ένα μεγάλο μέρος της πίεσης που ένιωθε από τη σχολή. Επίσης, γνώρισε μερικούς φοιτητές από άλλες σχολές που του φάνηκε ότι του ταίριαζαν.

Αυτό που δεν ήξερε, κι όταν, βέβαια, το έμαθε αντέδρασε, ήταν ότι οι παραστάσεις θα δίνονταν σε πόλεις όπου άλλοτε υπήρχαν μεγάλες ελληνικές παροικίες. Και καλά, την Οδησό και την Τασκένδη ήθελε να τις επισκεφτεί. Στην Αλεξάνδρεια όμως δεν ήθελε να πάει, ποτέ!

«Σας τη χαρίζω, κι αυτή κι ολόκληρη την Αίγυπτο με τον Νείλο. Είπαμε, έχω δουλειά εκείνες τις μέρες! Δεν μπορώ να έρθω».

«Μήπως έχεις πάει και γι' αυτό είσαι τόσο αρνητικός;» τον ρωτούσαν τα παιδιά του ομίλου.

«Όχι, κι όπως σας είπα, ούτε και θέλω να πάω!»

Έδειχνε εκνευρισμένος. Ήξερε ότι ήταν βασικό μέλος της παράστασης, όσο κι αν η υποχρέωση να πάει στην Αλεξάνδρεια τον έκανε να νιώθει άβολα. Η Αίγυπτος είναι η χώρα όπου μεγάλωσαν οι γονείς του. Εκεί είχαν καταφύγει τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα οι γιαγιάδες κι οι παππούδες του. Όμως, οι διηγήσεις των γονιών του και η επιθυμία τους να κρατήσουν την ανάμνηση της πόλης τους ζωντανή όπως εκείνοι την έζησαν και τη θυμούνται, χωρίς να δουν το σημερινό της πρόσωπο, τον έκαναν να μη θέλει να πάει. Τι θα γινόταν όμως η παράσταση;

«Ο όμιλος, Αναστάση, δεν είναι εκδρομικό γραφείο. Όταν ήρθες, διάβασες στο καταστατικό ότι σκοπός μας είναι η παρέμβαση στα πολιτιστικά δρώμενα ιδιαίτερα ευαίσθητων περιοχών. Ο Προμηθέας γύρισε πολλά ακριτικά στρατόπεδα. Και να σου πω, ούτε και τα παιδιά πέρσι είχαν όρεξη να τρέχουν από το Διδυμότειχο μέχρι την Κακαβιά. Μα τι να έκαναν; Να εγκατέλειπαν; Με τίποτα! Είχαν τον σκοπό μας στο μυαλό τους, πίστευαν ότι

οι Έλληνες φαντάροι πρέπει να ψυχαγωγηθούν και με κάτι πέρα από τις φτηνές συναυλίες εφήμερων ειδώλων. Και ανταμοιβή τους ήταν η λάμψη που έβγαινε από τα μάτια όλων αυτών που ίσως για πρώτη φορά έβλεπαν αρχαίο δράμα, και μάλιστα ανεβασμένο από μια ερασι-τεχνική ομάδα συνομηλίκων τους! Αυτή η επιτυχία έκανε τις συγκλήτους πανεπιστημίου και πολυτεχνείου να μας χρηματοδοτήσουν για τη φετινή χρονιά και την *Αντιγόνη* να μπορεί να παιχτεί σε γωνιές του πλανήτη όπου άνθησε ο ελληνισμός. Και τώρα; Θα τα χαλάσεις όλα εσύ;»

Πολυβόλο η Ελένη, η φοιτήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος που θα έπαιζε την Αντιγόνη, τον σφουροκοπούσε αλύπητα. Και το χειρότερο για τον Αναστάση ήταν ότι ήξερε πως η Ελένη είχε δίκιο. Η ίδια φλόγα που έβγαινε από τα μαύρα μάτια της τον έκαιγε κι αυτόν. Στην Αλεξάνδρεια, όμως, δεν ήθελε να πάει.

«Απ' τον χορό και να λείπει κάποιος, δε χάθηκε ο κόσμος!» της απάντησε διστακτικά.

«Αφού ο καθένας σας παίζει και κάποιο όργανο ώστε η μουσική να μην είναι από ηχογράφιση. Ποιος θα παίξει κιθάρα; Άσε το άλλο! Ποιος θα επιβλέψει να στηθούν τα σκηνικά σου; Κι αν κάποιο πάθει κάτι, ποιος θα το επιδιορθώσει; Τόσο κόπο έκανες κι εσύ κι όλοι μας, να πάει χαμένος;»

Η πίεση ήταν αφόρητη κι οι αντιστάσεις του Αναστάση έπεσαν σαν αφρούρητο κάστρο στα χέρια των εχθρών. Δεν το ήθελε, αλλά σε λίγες μέρες θα πετούσε για Αλεξάνδρεια.

Οι γονείς του, αυτοί που από τη δεκαετία του '50 εί-

χαν να επισκεφτούν την πόλη που τους γαλούχησε, όχι μόνο δεν έδειξαν δυσαρέσκεια, αλλά χάρηκαν.

«Εσείς γιατί δεν έχετε ξαναπάει;»

«Γιατί δε θέλουμε να δούμε την παρακμή της ελληνικής κοινότητας που τη θυμόμαστε στη μεγάλη της ακμή. Η δική μας Αλεξάνδρεια καταποντίστηκε και υπάρχει μόνο μέσα μας. Εσύ όμως δεν έχεις αναμνήσεις. Δε θα νιώσεις νοσταλγία, δε θα σε απογοητεύσει η κατάσταση που θα δεις. Εσύ θα πλάσεις τη δική σου Αλεξάνδρεια.»

Του είπαν ποια μέρη να επισκεφτεί, του έδωσαν διευθύνσεις, του έδειξαν παλιές φωτογραφίες με το σπίτι του παππού του του Αναστάσιου στην Ιμπραημία.

«Και το δικό σου σπίτι, μαμά, πού ήταν;»

«Αλλάξαμε πολλά σπίτια. Κυρίως διαμερίσματα στο κέντρο της πόλης. Σου έχω πει ότι ο παππούς σου ο Ορφέας ζούσε σαν τυχοδιώκτης και κάποια στιγμή μάς εγκατέλειψε. Μεγάλωσα με τη θεία μου και τον άντρα της, γιατί η γιαγιά σου δούλευε σκληρά για να τα φέρει βόλτα. Ήταν επιστάτρια σ' ένα αγγλικό κολέγιο, εσωτερική όλη την εβδομάδα.»

Ιστορίες που είχε ακούσει πολλές φορές στο παρελθόν έπαιρναν άλλη διάσταση με την ιδέα ότι θα έβλεπε από κοντά τον φυσικό χώρο που διαδραματίστηκαν. Τα γεγονότα της οικογενειακής του ιστορίας, από διηγήσεις που ήταν χαμένες σε άλλο χρόνο και τόπο, θα αποκτούσαν πραγματική υφή.

«Όλοι ήρθατε στην Ελλάδα τότε;» ρωτούσε για να καλύψει κενά στις διηγήσεις που άλλοτε δεν πρόσεχε γιατί δεν τον πολυενδιέφεραν.

«Μόνο ο Ορφέας έμεινε εκεί, όπου και πέθανε. Τώρα δε θα υπάρχει ούτε ο τάφος του» απάντησε ο πατέρας του, αφού η μητέρα του δεν ήθελε να σκαλίζει αυτές τις σελίδες της ζωής της.

Η ημέρα αναχώρησης πλησίαζε. Ο Αναστάσης όλο τον καιρό του τον περνούσε στις πρόβες. Όσες ώρες τού έμεναν ελεύθερες, μάζευε πληροφορίες και υλικό για το ταξίδι. Δεν έψαχνε μόνο σε τουριστικούς οδηγούς, αλλά και σε οικογενειακά κειμήλια.

Πάντα του άρεσε να σκαλίζει το πατάρι. Πολλές φορές, όταν ήταν μικρός, είχε πέσει από τη σκάλα στην προσπάθειά του να φτάσει σ' αυτό το σκαλάκι που κρεμόταν, μετέωρο στο πουθενά, έξω από την πόρτα του παταριού, πάνω από το τραπέζι της κουζίνας. Όταν μεγάλωσε, τα κατάφερε καλύτερα – ένα σκαμνάκι πάνω στο τραπέζι και μ' έναν πήδο έφτανε στο σκαλοπάτι. Ξεκλείδωνε την πορτίτσα κι έμπαινε. Όρθιος δε χωρούσε πια. Έπρεπε να 'ναι καθιστός ή γονατιστός.

Το πατάρι ήταν γεμάτο με παλιά μπουάλα και βαλίτσες που είχαν φέρει οι γιαγιάδες κι οι γονείς του από την Αίγυπτο. Μερικά μπουάλα ήταν άδεια. Υπήρχαν όμως και κάποια που, για αδιευκρίνιστο λόγο, παρέμειναν κλειστά και κανείς πια δεν είχε όρεξη να τ' ανοίξει.

«Παλιατσαρίες έχει μόνο εκεί πάνω, αγόρι μου» του έλεγε η μητέρα του «θα γεμίσεις σκόνη. Καλύτερα να μην ανέβεις».

Κάθε φορά που έλειπαν οι γονείς του, όμως, εκείνος έβρισκε ευκαιρία και σκαρφάλωνε στο πατάρι. Είχε ήδη εξερευνήσει τα τρία από τα πέντε γεμάτα μπουάλα. Εί-

χε βρει παλιά ρούχα της γιαγιάς του, υφάσματα, σεντόνια και τραπεζομάντιλα.

Μιας και ετοιμαζόταν για το ταξίδι, σκαρφάλωσε πάλι με σβελτάδα. Έπρεπε να τελειώνει με τα μπαούλα, για να ψάξει και τις βαλίτσες. Σκέφτηκε όμως να τ' ανοίξει όλα και να σκαλίσει το πιο ενδιαφέρον. Στις βαλίτσες, όπως και στο πρώτο μπαούλο, βρήκε ρούχα, σεντόνια, παπλώματα. Το τελευταίο μπαούλο δεν του αποκάλυπτε το περιεχόμενό του. Εκεί πίσω στο πατάρι η υγρασία του τοίχου είχε σκουριάσει την κλειδαριά του.

Αυτό ήταν.

«Θ' ασχοληθώ μαζί σου» σκέφτηκε. Κατέβηκε βιαστικός, πήρε ένα κατσαβίδι και ξανανέβηκε αμέσως. Με το κατσαβίδι, μετά από πολλή προσπάθεια, κατάφερε ν' ανοίξει την κλειδαριά. Με το που σήκωσε το καπάκι τρόμαξε. Κόλλησε στον τοίχο που ήταν πίσω του. Κούφια ξερά κουκούλια από κάποιο έντομο που μάταια είχε εναποθέσει εκεί τις ελπίδες του για αναπαραγωγή κάλυπταν τα εσωτερικά τοιχώματα. Το μπαούλο αυτό δεν είχε ρούχα. Ήταν μισοάδειο. Δυο τρία κουτιά υπήρχαν μέσα και μερικά εργαλεία τυπογραφείου. Ήταν ολοφάνερο ότι ανήκε στον παππού του τον Αναστάσιο. Θα είχε φέρει μαζί του μερικά εργαλεία, αναμνηστικά ενός επαγγέλματος που τόσο αγάπησε, μα αναγκάστηκε να εγκαταλείψει όταν ήρθε οριστικά στην Ελλάδα, άρρωστος πια.

Ο Αναστάσης περιεργάστηκε τα εργαλεία κι αμέσως μετά έβγαλε από το μπαούλο τα κουτιά. Σιδερένια κουτιά από τσιγάρα. Οι Έλληνες της Αιγύπτου ήταν από τους πρώτους που συσκέυασαν έτοιμα τυλιγμένα τσιγάρα.

STAMELIS DOURAS CIGARETTE
EGYPTIAN CIGARETTES MANUFACTORY
ALEXANDRIA - CAIRO - EGYPT Established 1884

έγραφε το πρώτο. Το άνοιξε. Μέσα υπήρχαν αποδείξεις και λογαριασμοί από το χτίσιμο του σπιτιού τους στην Αθήνα. Ο παππούς από τις οικονομίες των κόπων μιας ζωής έστειλε στην Αθήνα χρήματα με σκοπό το χτίσιμο αυτής της μονοκατοικίας στην οποία μένουν, που, αν και σήμερα μοιάζει παλιά, εκείνος πρόλαβε να τη χαρεί ολοκαίνουρια. Σ' ένα άλλο κουτί, ΡΑΡΑΤΗΟΛΟΓΟΥ FRERES έγραφε αυτό, υπήρχαν λογιών λογιών βίδες και παξιμάδια. Κάτω κι απ' αυτό ήταν ένα χάρτινο κουτί. Πρέπει κάποτε να ήταν ολόλευκο, μα το είχαν πληγώσει οι σκουριές απ' τους σιδερένιους γείτονές του. Είχε και μια καφετιά ετικέτα που έγραφε:

100 CARTES DE VISITE No 5
IVOIRE EXTRA FIN - 1926

Imprimerie A. Efstratiou - S. Lazaroglou
Rue Lepsius 8 - Alexandrie - EGYPT

Το πήρε στα χέρια του. Το άνοιξε προσεκτικά. Ο χρόνος το είχε βασανίσει και μπορεί με την πρώτη απότομη κίνηση να διαλυόταν. Μέσα υπήρχε ένας βυσσινής δερμάτινος φάκελος που με χρυσά γράμματα έγραφε:

BANQUE D' ATHÈNES
Agence d' Alexandrie

Τον άνοιξε κι αυτόν. Μια νέα έκπληξη τον περίμενε. Πάνω στη φόδρα ήταν γραμμένο με μολύβι ένα όνομα: Ορφέας Σοφιανάτος.

Ξαφνιάστηκε. Πώς στα αντικείμενα του Αναστάσιου υπήρχε και κάποιος του Ορφέα; Αφού αυτοί δεν πρέπει να είχαν συναντηθεί ποτέ! Κι απ' την άλλη, πρώτη φορά έβρισκε κάτι που ανήκε στον παππού του τον Ορφέα μέσα στο σπίτι τους.

«Αναστάση, πάλι εκεί πάνω είσαι; Θα λερώσεις τα ρούχα σου αλλά κι ολόκληρη την κουζίνα» ακούστηκε η φωνή του πατέρα του.

Έκλεισε το κουτί και το έχωσε βαθιά στην τσέπη του παντελονιού του.

«Κατεβαίνω αμέσως» φώναξε «έτσι κι αλλιώς, πάλι μόνο ρούχα σκοροφαγωμένα βρήκα».

Καθώς η ημέρα του ταξιδιού πλησίαζε, η Αλεξάνδρεια είχε πάρει μυθικές διαστάσεις στο μυαλό του. Ο καθένας, άλλωστε, σε κάποια στιγμή της ζωής του αναζητά τις ρίζες του, αυτούς τους ιστούς σύνδεσης με το παρελθόν και την οικογενειακή του ιστορία. Συνήθως τις βρίσκει στους παππούδες του. Ο Αναστάσης παππούδες δε γνώρισε, μα πάντα τους αναζητούσε. Οι ρίζες του μεپردεύονταν στα νησιά του Αιγαίου και στην Πελοπόννησο, χάνονταν και ξανάσμιγαν στην Αίγυπτο τα χρόνια που ο ελληνισμός ανθούσε.

Η αποστολή με τον θεατρικό φοιτητικό όμιλο, που οι άλλοι φοιτητές έβλεπαν ως απλό ταξίδι, ήταν γι' αυτόν ένα οδοιπορικό στα χνάρια των παππούδων του, που τόσον καιρό απέφευγε. Το φοβόταν. Κι όμως, ήθελε να βρει εκεί κάτι απ' αυτούς, κάτι απ' την αύρα τους, κάτι για να πάρει απ' όλα αυτά που έχασε επειδή δεν τους γνώρισε...